

VÝROČNÁ SPRÁVA 2019

| TR SR |

TLAČOVO-DIGITÁLNA RADA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

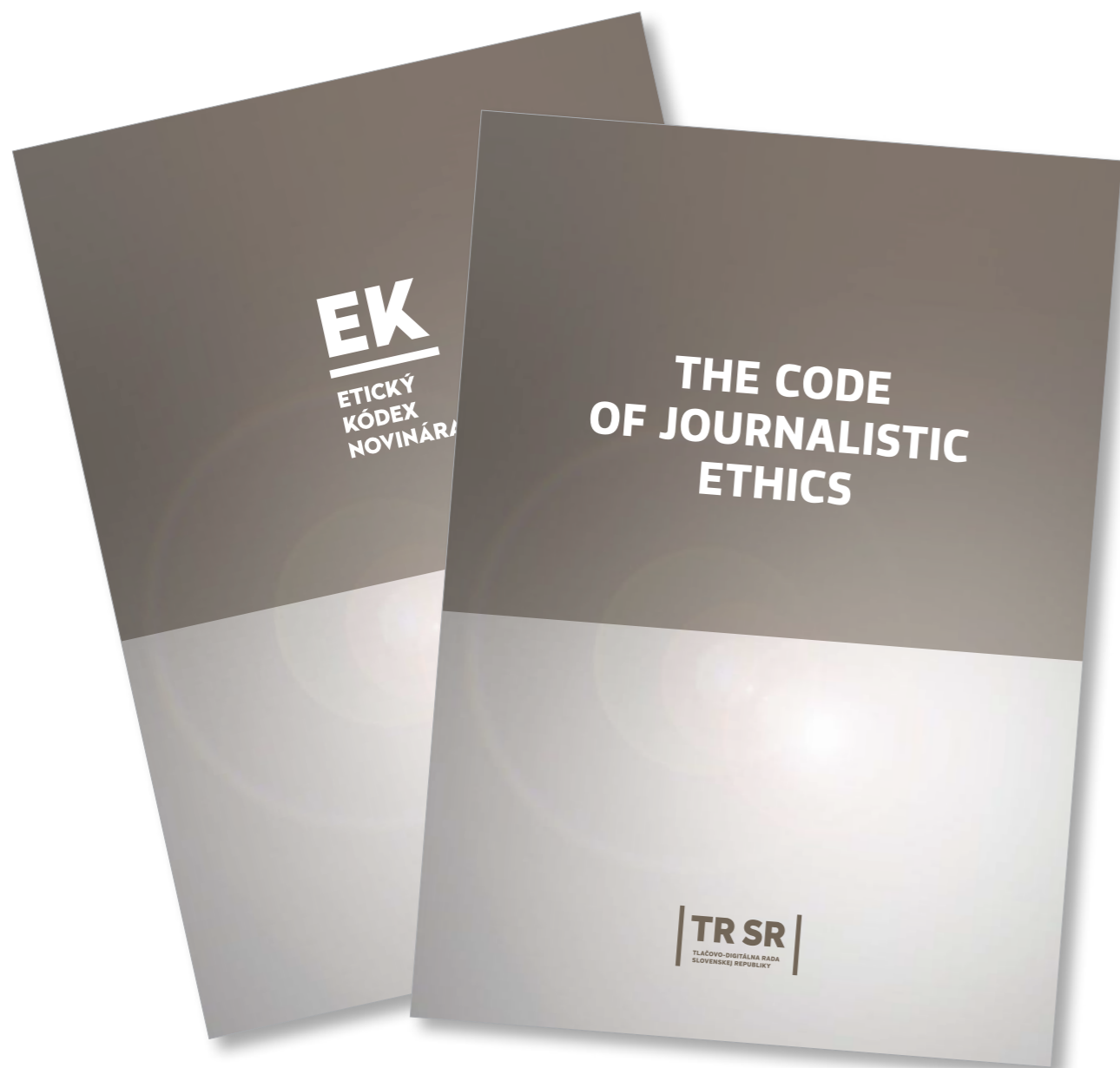
AONE

ASOCIÁCIA
NA OCHRANU
NOVINÁRSKEJ
ETIKY

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2019

EK REŠPEKTUJEME
ETICKÝ KÓDEX NOVINÁRA

EK WE ABIDE BY THE CODE
OF JOURNALISTIC ETHICS

Sloboda prejavu je dôležitá pre slobodné úvahy a odstraňovanie nedostatkov v spoločnosti. Politici sa neradi vystavujú kritickému pohľadu novinárov, väčšina z nich by rada zúžila ich rolu na šírenie informácií, prípadne ich využívala na svoju podporu. Uplynulý rok na Slovensku je toho opäť príkladom. Mnohé médiá a novinári čelili nevyberanému osočovaniu, nenávisťným vyhrážkam a zasahovaniu do súkromia. Hoci novela mediálneho zákona napokon zostala bezzubá, v diskusiách s politikmi, ktoré hlasovaniu v parlamente predchádzali, sa prejavila ich túžba získať nad novinármi čo najväčšiu kontrolu. Je paradox, že po vražde novinára prevládla v krajine snaha posilniť autoritárske pozície a nechota akceptovať slobodnú výmenu názorov. Aj v tejto atmosfére odvádzali novinári záslužnú prácu a v roku 2019 prišlo TR SR na posúdenie menej podnetov na novinárske prešľapy než po iné roky.

TR SR spája presvedčenie o sile etickej samoregulácie a nevyhnutnosti ochrany novinárskej profesie. Má ambíciu inšpirovať novinárov ku kritickému pohľadu na svoju prácu, nie trestať a prikazovať. Na rozdiel od regulácie príkazmi a reštrikciami má v sebe totiž samoregulácia silu slobodného rozhodnutia. Pretože médiá a novinári, ktorí sa hlásia k Etickému kódexu novinára, tak robia na základe slobodnej voľby. Demonštrujú tým odhodlanie vystavovať sa kritickému zrkadlu na základe hodnôt takých dôležitých pre kvalitnú novinárčinu a v konečnom dôsledku pre dobre fungujúcu spoločnosť.

Tlačovo-digitálna rada Slovenskej republiky v roku 2019 – (osemnástom roku svojej existencie), ktorý bol plný zmien nielen v mediálnej oblasti, ale aj spoločensko-politickej pôsobila v tomto zložení:

Mgr. Alena Pániková – predsedníčka, JUDr. Ing. Andrej Schwarz LL.M. – podpredseda, Ing. Ivan Podstupka – podpredseda, ďalej členovia Rady: Mgr. Tomáš Kamenec, JUDr. Peter Kerecman, PhD., Mgr. Ivana Potočnáková, JUDr. Marek Ogurčák, PaedDr. Pavol Múdry a Mgr. Valér Kot. Vo funkcii tajomníčky Rady pôsobí Ing. Eva Pauliaková MBA.

PREHĽAD ČINNOSTI

Rada zasadala v roku 2019 dvakrát (12. marca 2019 a 3. decembra 2019). Využila aj možnosť hlasovať „per rollam“.

ODPORCOM VYSLOVILA RADA:

- 2 x upozornenie
- 0 x znepokojenie
- 0 x vážne znepokojenie
- 2 x zastavené konanie, odporca reagoval na výzvu TR SR a sám uverejnil opravu
- 3 x Rada usúdila, že nebol porušený Etický kódex novinára

PREHĽAD SŤAŽNOSTÍ, O KTORÝCH RADA V ROKU 2019 MERITÓRNE ROZHODLA:

Podnet č. k. 17/2018

Sťažovateľ: Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina

Odporca: týždenník .týždeň, vydavateľ W Press, a.s., Bratislava

Fakultná nemocnica s poliklinikou v Žiline ako sťažovateľ sa domnieva, že v článku: „Úplatky v Žilinskej nemocnici“ publikovanom v týždenníku .týždeň dňa 8. októbra 2019, ktorý opisuje zastavenie trestného stíhania nepriamej korupcie vrchnej sestry Oddelenia anestéziológie a intenzívnej medicíny došlo k porušeniu Etického kódexu novinára.

Tlačovo-digitálna rada Slovenskej republiky po preskúmaní sťažnosti dospela k záveru, že k porušeniu Etického kódexu novinára v tomto prípade nedošlo.

Podnet č. k. 21/2018

Sťažovateľ: Mgr. I.Ž., Iža

Odporca: denník Új Szó, vydavateľ DUEL-PRESS, s.r.o., Bratislava

TR SR bola doručená sťažnosť Mgr. I.Ž. z Iže, ktorý sa domnieva, že v článku publikovanom v internetovom vydaní denníka ÚjSZó.com dňa 10. novembra 2018 pod názvom: „Izsárol toebb bejelentés érkezett a nap folyamán“ autorky V.K. M. došlo k porušeniu Etického kódexu novinára.

TR SR vzhľadom na skutočnosť, že odporca odstránil z uverejneného textu spornú časť, konanie zastavila.

Podnet č. k. 22/2018

Sťažovateľ: PaedDr. D.K., Humenné

Odporca: Podvihorlatské noviny, vydavateľ LINI PRESS, s.r.o., Humenné

TR SR dostala sťažnosť PaedDr. D.K. z Humenného, ktorá sa týkala uverejnenia odpovede na článok: „Ide Pipákovi o Humenné, alebo len o svoju rodinu?“ publikovaného v nezávislom regionálnom týždenníku Podvihorlatské noviny č. 41 z 8. októbra 2018 na strane 3.

Vzhľadom na skutočnosť, že na výzvu TR SR zareagoval vydavateľ zaslaním výtlačku Podvihorlatských novin č. 46/2018, kde na strane 5 bola predmetná odpoveď sťažovateľky publikovaná, rozhodla predsedníčka Tlačovo-digitálnej rady SR o zastavení konania a obe strany boli o tom rozhodnutí upovedomené.

Podnet č. k. 23/2019

Sťažovateľ: Mgr. J.B., Bratislava

Odporca: www.zoznam.sk, vydavateľ Zoznam s.r.o., Bratislava

TR SR dostala podnet, v ktorom sa sťažovateľ Mgr. J.B. z Bratislavy domnieva, že v článku s názvom: „Namiesto jakšíkovcov prišli takáčovci? Bratislavské sídlo Bodorovej SBS zmenilo majiteľa“ uverejneného dňa 21. 09. 2019 na www.topky.sk, došlo k porušeniu Etického kódexu novinára.

Tlačovo-digitálna rada po oboznámení sa s kompletným podnetom dospela k záveru, že k porušeniu Etického kódexu novinára v tomto prípade nedošlo.

Podnet č. k. 01/2019

Sťažovateľ: A.L. Bratislava (o začatí konania rozhodla TR SR v hlasovaní „per rollam“)

Odporca: týždenník Plus 7 dní, vydavateľa News and Media Holding, a.s. Bratislava

TR SR dostala podnet sťažovateľky A.L., ktorý sa týka titulky a článku v číslo 6 týždenníka Plus 7 dní zo dňa 7. februára 2019 pod názvom: „Odhalená tvár krvavej Ajušky“ Pozrite sa do očí večne zamaskovanej Aleny Zsuzsovej obvinenej z dvoch vrážd. Mesiac po smrti Jána Kuciaka sa s dcérou zabávali na módnej prehliadke“. Exkluzívne foto vnútri. Titulka láka na zverejnené fotky A.Z., v skutočnosti však zverejňuje fotografie jej 15-ročnej dcéry. Sťažovateľka sa domnieva, že je to priživovanie bulváru na dieťati. Zároveň takáto nechcená medializácia spojená s vraždou dvoch ľudí, môže natrvalo poznačiť jej život. To, že jej fotografie sú verejne dostupné kvôli modelingu, nemá nič spoločné so zámerom, s akým fotografie uverejnil týždenník Plus 7 dní. Sťažovateľka sa domnieva, že došlo k porušeniu Etického kódexu novinára a žiada TR SR o preskúmanie tohto podnetu.

TR SR po preskúmaní podnetu dospela k záveru, že došlo k porušeniu Etického kódexu novinára a odporcovi vyslovila upozornenie.

Podnet č. k. 02/2019

Sťažovateľ: G.K. z Malej Idy

Odporca: www.aktuality.sk, vydavateľa Ringier Axel Springer SK, a.s., Bratislava

TR SR bola doručená sťažnosť od oznamovateľa G.K., ktorá sa týka série článkov aj podcastu na spravodajskom serveri www.aktuality.sk a týka sa sťažovateľa a jeho rodiny. Sťažovateľ označenie jeho osoby ako „Košický Bašternák“ vykladá ako porušenie ústavného princípu prezumpcie neviny a neprimeraný výrazový prostriedok, ktorý vážne porušuje jeho renomé v spoločnosti a podnikateľskom prostredí.

Členovia TR SR sa dôkladne oboznámili s kompletnými podkladmi podnetu a rozhodli, že v tomto prípade nebol porušený Etický kódex novinára.

Podnet č. k. 03/2019

Sťažovateľ: konanie začaté ako výsledok hlasovania členov TR SR v zmysle Rokovacieho poriadku

Odporca: www.dennikn.sk, vydavateľa N Press, s.r.o., Bratislava.

TR SR sa rozhodnutím členov TR SR zaoberala titulkom elektronického vydania Denníka N z predpoludnia 2. októbra 2019: „Zlatý hlas z Prahy, božský Kája, národný umelec, ale i zombie či idiot hudby. Kto bol vlastne Karel Gott?“ Na rokovanie pozvala predsedníčka TR SR aj šéfredaktora Denníka N – M.K.

Po vypočutí si detailných informácií dospela TR SR k rozhodnutiu, že v tomto prípade bol porušený Etický kódex novinára a vydavateľovi vyslovila upozornenie.

Ďalej boli TR SR doručené podnety č. 04/2019 voči www.pluska.sk, 05/2019 voči www.aktuality.sk a 06/2019 voči denníku Korzár. O týchto podnetoch Rada rozhodne v roku 2020.

INÉ AKTIVITY RADY

- Prípravné práce spojené s transformáciou Tlačovo-digitálnej rady na komplexnejší orgán etickej samoregulácie novinárov.**

- Prípravné práce internacionalizácie činnosti TR SR - anglická verzia Etického kódexu novinára**

- Expertné stretnutia členov TR SR s prizvanými odborníkmi, odborné diskusie k aktualizácii Etického kódexu novinára, Štatútu a Rokovacieho poriadku Tlačovo-digitálnej rady Slovenskej republiky**

- Aktualizácia www.trsr.sk**

- Zvýšenie počtu signatárov Etického kódexu novinárov, publikovaného na www.trsr.sk**

- Televízia TA 3 – predsedníčka TR SR Alena Pániková ako hosť v relácii o novele tlačového zákona a orgánoch etickej samoregulácie novinárov**

- Rokovanie predsedníčky TR SR so zástupcami Rady Európy**

- Publikované stanoviská, rozhodnutia**

ZÁVER

Na záver sa žiada poďakovať sa za celoročnú dobrovoľnú, čestnú a zodpovednú prácu váženým členom Rady: JUDr. Ing. Andrej Schwarz, LL.M. – podpredseda, Ing. Ivan Podstupka – podpredseda, Mgr. Tomáš Kamenec, JUDr. Peter Kerecman, PhD., Mgr. Valér Kot, PaedDr. Pavol Múdry, JUDr. Marek Ogurčák, Mgr. Ivana Potočnáková.

Poďakovanie patrí aj tajomníčke TR SR Ing. Eve Pauliakovej, MBA. Osobitné poďakovanie za cenné rady a postrehy: Július Lőrincz a Mgr. Klára Grosmannová.

...
Mgr. Alena Pániková
Predsedníčka Tlačovo-digitálnej rady Slovenskej republiky

...
Mgr. Alena Pániková
Predsedníčka Tlačovo-digitálnej rady Slovenskej republiky

Bratislava, 10. januára 2020

Vážení kolegovia vydavateľa, vážení kolegovia novinári, vážení priatelia slobody médií!

V súčasnosti, aj pod vplyvom tragických udalostí, ktoré rozvírili nielen novinárske prostredie, vnímame ešte silnejšie potrebu slobodných a kvalitných médií. V rámci Asociácie na ochranu novinárskej etiky (ktorá je strešnou organizáciou zabezpečujúcou nezávislé fungovanie čerstvo transformovanej Tlačovo-digitálnej rady Slovenskej republiky) sa nám v uplynulom roku podarilo za podpory špičkových slovenských právnikov z mediálneho prostredia, vydavateľov a ďalších osobností a inštitúcií, schváliť po viac ako 20 rokoch nové znenie Etického kódexu novinára, aktualizovaného o nové poznatky napríklad z digitálneho prostredia, ale aj o riziká vyplývajúce zo zmien mediálneho prostredia spôsobených sociálnymi sieťami, či novými formami ovplyvňovania verejnej mienky, akým dnes čelíme.

Je našou povinnosťou robiť všetko preto, aby občania Slovenska boli pravdivo a korektne informovaní. Aby naďalej existoval orgán etickej samoregulácie novinárov na Slovensku, čo je výdobytok, ktorý nám v mnohých krajinách môžu len závidieť. Aby existovalo spoločenstvo ľudí spojených spoločným vnímaním reality, ktoré dokáže byť prípadným protipólom nedemokratických síl. Vyzývame Vás preto, aby ste, v prípade, že súhlasíte so zásadami vyjadrenými v kódexe, pripojili svoj podpis pod Etický kódex novinára. Aj Váš hlas, vaše meno či inštitúcia pomôže urobiť hnutie za novinársku etiku silnejším voči lživým médiám, voči neprofesionalite vo vlastnej sfére, či voči mocným akéhokoľvek druhu.

Čo preto urobiť? Máte dve možnosti.

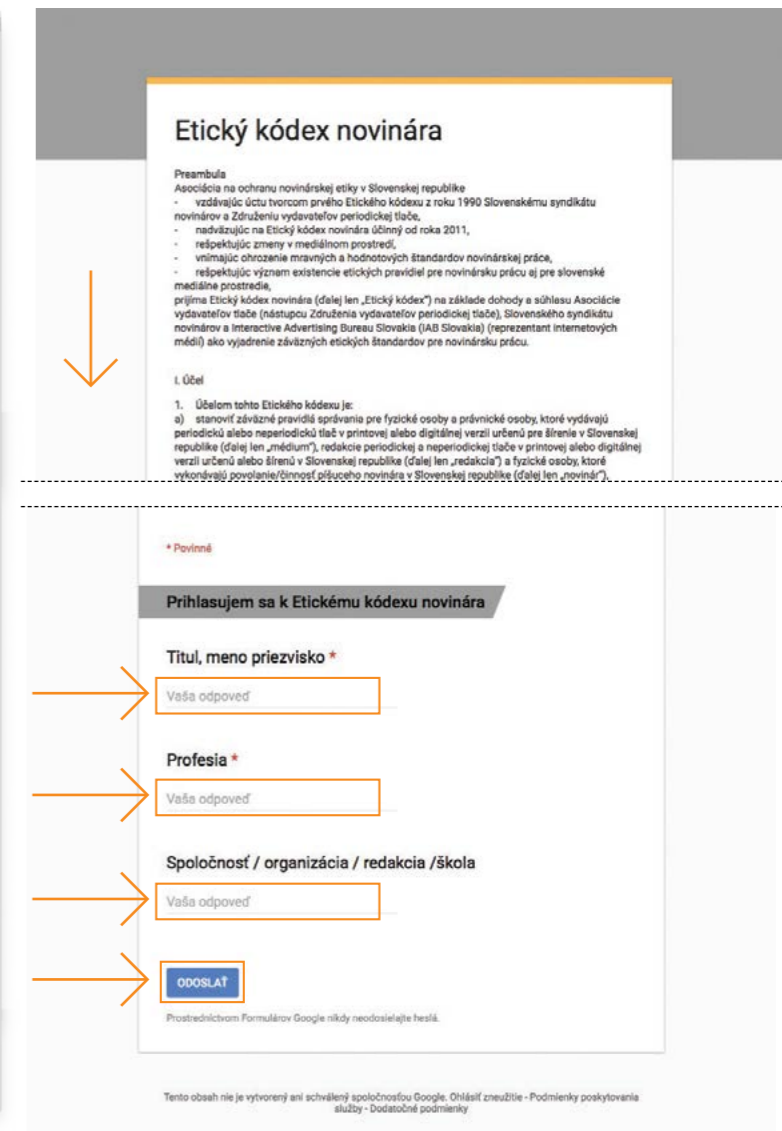
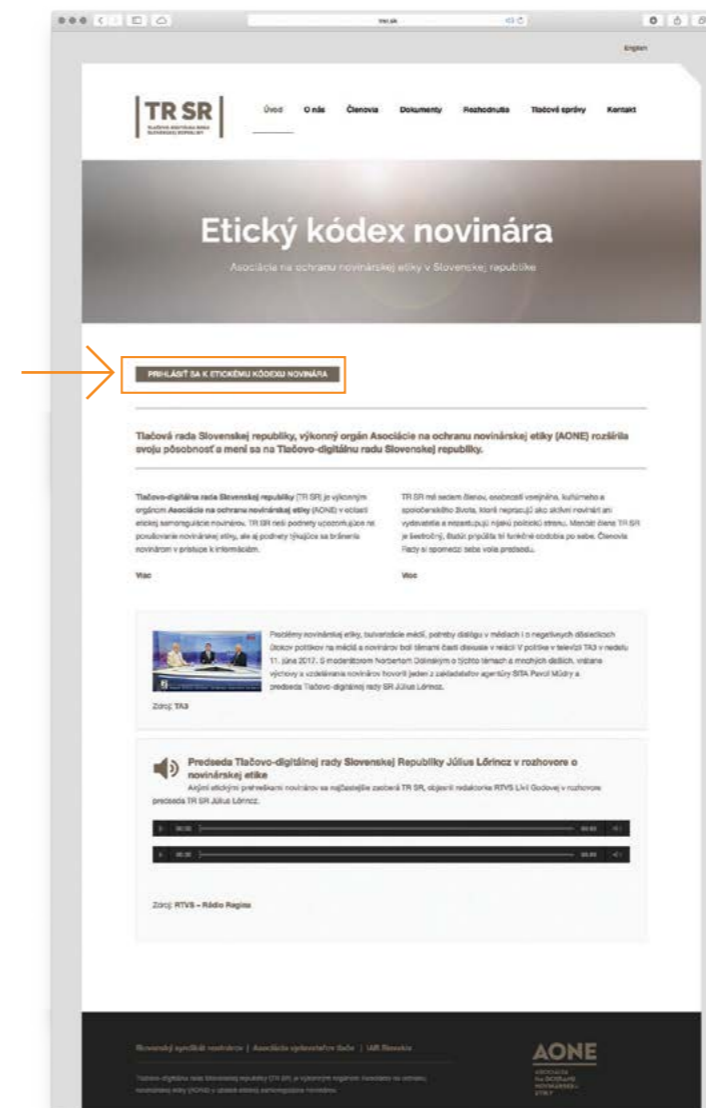
- 1. Online:** Navštíviť webstránku **www.trsr.sk**, kliknúť na odkaz **PRIHLÁSIŤ SA K ETICKÉMU KÓDEXU NOVINÁRA** v jej spodnej časti, následne vyplniť svoje identifikačné údaje v spodnej časti formuláru a kliknúť na tlačítko **Odoslať** (viď priložené náhľady).
- 2. Tradične:** Použiť priložený podpisový hárok a vyplnený odoslať na adresu AONE, Župné námestie 7, 811 03 Bratislava, Slovenská republika.

Marian Zima

PREDESDA ZBORU ZÁSTUPCOV
ASOCIÁCIA NA OCHRANU NOVINÁRSKEJ ETIKY
V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Ako sa prihlásiť k Etickému kódexu novinára online

TR SR
TLAČOVO-DIGITÁLNA RADA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2019

TR SR
TLAČOVO-DIGITÁLNA RADA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tlačovo-digitálna rada Slovenskej republiky
Župné námestie 7, 811 03 Bratislava, Slovenská republika
e-mail: info@trsr.sk
www.trsr.sk